

Людмила Туріщева, к.псих.наук, доцент

Харківська державна академія фізичної культури

Ірина Дорожко, д.філос.наук, професор

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С.Сковороди

Олена Малихіна, к.псих.наук, доцент

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С.Сковороди

Харків, Україна

НАСТІЛЬНІ ІГРИ ЯК УМОВА СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Вступ. порушення сенсорної інтеграції лежать в основі багатьох проблем розвитку рухів, мови, поведінки, навчання, тому дуже важливо своєчасно прийняти необхідні заходи. Одночасна стимуляція декількох сенсорних систем призводить не тільки до підвищення активності сприйняття, але й до забезпечення сенсорної інтеграції [2].

Мета дослідження. У цій роботі ми розглянемо настільні ігри як умову розвитку сенсорної інтеграції у дітей молодшого шкільного віку з порушеннями мови. Використання настільних ігор дозволяє створити обстановку, яка сприяє зняттю напруги. Висока активність, емоційна забарвленість, умовність гри сприяють високому ступеню відкритості дитини, забезпечують відчуття безпеки.

Методи дослідження. Нами використовувалися емпіричні (експеримент, спостереження, опис) та теоретичні (аналіз) методи.

Результати дослідження та їх обговорення. Настільні ігри виконують низку функцій. Насамперед, пізнавальна функція, що включає досить широкий список умінь, на розвиток та використання яких можуть бути спрямовані настільні ігри: зорові відчуття (визначення розміру та кольору предмета), тактильні відчуття (визначення форми та ваги предмета); зорове сприйняття (уміння орієнтуватися у просторових відносинах); мислення (уміння виділяти ознаки об'єктів, виконувати логічні операції, вибудовувати стратегію, оперувати у внутрішньому плані дії та ін.); мова. По-друге, регулятивна функція, яка передбачає вміння утримувати та користуватися правилами; планувати, будувати стратегії дій; виконувати ланцюжки дій; контролювати емоції; організовувати увагу (перемикається на інші завдання та об'єкти, концентруватися). По-третє, комунікативна функція пов'язана з умінням домовлятися з іншими учасниками гри, вмінням працювати в команді; ініціативність у спілкуванні. По-четверте, особистісна функція, яка тісно пов'язана з пізнавальною мотивацією, мотивацією досягнення, сприяє впевненості у своїх силах. Найчастіше одна настільна гра виконує кілька функцій [1].

На заняттях з логоритміки з учнями 2 класу Харківської спеціальної школи № 7 (для дітей з вадами мови) ми використовували наступні групові (для 3-4 учнів) настільні ігри (опис деяких): гра «Contura: відчуй, що це таке». Ця гра сприяє розвитку дрібної моторики, сприйняттю контурних предметів, розвитку тактильних відчуттів. Мета гри: із заплученими очима на дотик визначити предмет; гра «Balancing Moon» – гра-баланс гра на точність та координацію рухів. Мета гри: знайти ідеальний баланс основи; гра «Tower» розвиває спритність, координацію, моторику, точність, рівновагу, витримку. Мета гри: якомога акуратніше витягувати деталі, щоб вежа не розвалилася; гра «Жаби, що стрибають» відноситься до категорії іграшки-напальники, розвиває чутливість подушечок пальців, сприяє розвитку дрібної моторики і тактильних відчуттів. Ціль: першим відправити своїх жаб у кошик.

Індивідуально пропонували учням головоломку «HayStax». Головоломка розвиває зорове сприйняття, дрібну моторику, просторову уяву, логічне мислення. Мета: розставити тварин на певному місці, щоб усі вони помістились у загоні.

Наши спостереження дозволяють виділити особливості використання настільних ігор у роботі з дітьми з порушенням мовлення. Ігри проводилися спочатку логопедичного заняття і, як правило, створювали необхідний позитивний настрій учнів для виконання подальших вправ. Використання ігор вимагало наявності обов'язкової роботи психолога та логопеда. Завдання психолога - розвиток навичок у процесі виконання завдань настільної гри, які забезпечують сенсорну інтеграцію. Завдання логопеда – робота над мовленнєвим розвитком.

Висновки. Результати, які ми спостерігали у дітей після занять, дозволяють стверджувати, що настільні ігри можна розглядати як умову розвитку сенсорної інтеграції в корекційно-розвивальній роботі

XXIII Міжнародна науково-практична конференція

Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи

Харків, 6 грудня 2023 рік

з подолання порушень мовленнєвого розвитку у дітей молодшого шкільного віку.

Список використаної літератури

1. Туріщева Л.В., Малихіна О.Є. Використання настільних ігор як умова соціалізації дітей з особливими освітніми потребами. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: Теорія і практика. 12 грудня 2019 р. С. 274-277.
2. Фаласеніді Т. М., Козак М. Я. Порушення сенсорної інтеграції у дітей з особливими потребами. Молодий вчений. 2017. №9 (49). С.102-105.